

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเหล็กกอกอกสามัคคี ตำบลเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยจึงเสนอวันตอนในการศึกษาค้นคว้าและสรุปผลดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีความเหมาะสม
2. เพื่อพัฒนาแผนการเรียนรู้ เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน วิทยากร และผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. สมมติฐานการวิจัย

1. หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเหล็กกอกอกสามัคคี มีประสิทธิภาพเหมาะสม
2. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
4. นักเรียน วิทยากร ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง การทอเสื่อกก

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่

1. ประชากรในท้องถิ่นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก จำนวน 62 คน ประกอบด้วย

- 1.1 ผู้ปกครองนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 24 คน
- 1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน จำนวน 9 คน
- 1.3 ศึกษานิเทศน์ จำนวน 5 คน ที่มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ประกอบด้วย

2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเหล็กกกกอกสามัคคี ตำบล เหนือ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 24 คน

2.2 วิทยากร จำนวน 5 คน ที่มีความรู้ เรื่อง การทอเสื่อกก

2.3 ผู้เชี่ยวชาญ ในการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนจำนวน 5 คน ได้มาโดยสุ่มแบบเจาะจงทำหน้าที่ตรวจสอบประเมินหลักสูตรท้องถิ่นและประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2548 ถึงเดือนกันยายน 2548 รวมระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 5 เดือน

5. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

คือ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก จำนวน 7 หน่วย 12 แผน ใช้เวลาทดลอง 45 ชั่วโมง ได้แก่

5.1 หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก จำนวน 7 หน่วย ดังนี้

หน่วยที่ 1	ความรู้เรื่องกก
หน่วยที่ 2	ประโยชน์ของกก การแปรรูปเพื่อใช้ประโยชน์ การจัด การตาก และการข้อมสี
หน่วยที่ 3	โครงที่ทอเสื่อกก (อุปกรณ์การทอเสื่อกก)
หน่วยที่ 4	การทอเสื่อกก

	การทอเสื่อกกแบบกึ่งนอน
	การทอเสื่อกกแบบกึ่งตั้ง
หน่วยที่ 5	การทอเสื่อกกหลายหมากจับน้อยหมากจับใหญ่และการปฏิบัติ การทอเสื่อกก
หน่วยที่ 6	การตลาด ต้นทุนการผลิต ปัญหาและอุปสรรค
หน่วยที่ 7	การแสดงผลงานและการจัดนิทรรศการ

5.2 หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก จำนวน 12 แผน

แผนที่ใช้ประกอบการสอน มี 12 แผน ได้แก่

แผนที่ 1	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกก	ใช้สอนจำนวน 3 ชั่วโมง
แผนที่ 2	การแปรรูปเพื่อใช้ประโยชน์	ใช้สอนจำนวน 3 ชั่วโมง
แผนที่ 3	การจัด การตาก และการย้อมสีกก	ใช้สอนจำนวน 3 ชั่วโมง
แผนที่ 4	ปฏิบัติการย้อมสีกก	ใช้สอนจำนวน 3 ชั่วโมง
แผนที่ 5	อุปกรณ์การทอเสื่อกก (โครงที่ทอเสื่อกก)	ใช้สอนจำนวน 3 ชั่วโมง
แผนที่ 6	การทอเสื่อกกแบบกึ่งนอน	ใช้สอนจำนวน 3 ชั่วโมง
แผนที่ 7	การทอเสื่อกกแบบกึ่งตั้ง	ใช้สอนจำนวน 3 ชั่วโมง
แผนที่ 8	การทอเสื่อกกหลายหมากจับน้อยหลายหมากจับใหญ่	ใช้สอนจำนวน 9 ชั่วโมง
แผนที่ 9	ปฏิบัติทอเสื่อกก	ใช้สอนจำนวน 6 ชั่วโมง
แผนที่ 10	การตลาด ต้นทุนการผลิต	ใช้สอนจำนวน 2 ชั่วโมง
แผนที่ 11	ปัญหาและอุปสรรค	ใช้สอนจำนวน 2 ชั่วโมง
แผนที่ 12	การจัดนิทรรศการและการแสดงผลงานนักเรียน	
	เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	
	เรื่อง การทอเสื่อกก	ใช้สอนจำนวน 5 ชั่วโมง
	รวม	45 ชั่วโมง

6. สถานที่ทำการวิจัย

คือ โรงเรียนบ้านเหล็กกกอกสามัคคี ตำบลเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

7. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

7.1 ตัวแปรต้น

1. หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. แผนการเรียนรู้ เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

7.2 ตัวแปรตาม

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การทอเสื่อกก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. ความพึงพอใจของนักเรียน วิทยากร ผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. พฤติกรรมและกระบวนการในการปฏิบัติงานของนักเรียน

8. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือวิจัยทั้งหมด 7 ชนิด ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเพื่อสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่
  - 1.1 แบบสัมภาษณ์ ข้อมูลการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น
  - 1.2 แบบสัมภาษณ์ ความต้องการการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก
  - 1.3 แบบสอบถามข้อมูลชุมชน
  - 1.4 แบบสอบถามข้อมูลนักเรียน
2. หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประเมินหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน
3. แผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
4. แบบประเมินศึกษาและกระบวนการปฏิบัติงานของนักเรียนเป็นแบบประเมินที่ใช้วัดทักษะกระบวนการปฏิบัติงานกิจกรรม

5. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบทดสอบปรนัยเลือกตอบแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 35 ข้อ

6. แบบประเมินหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับผู้เชี่ยวชาญโดยใช้สูตรดังนี้ ค่าความสอดคล้อง IOC

7. แบบวัดความพึงพอใจ จำนวน 3 ชุด คือ

7.1 แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อที่มีกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก

7.2 แบบวัดความพึงพอใจของวิทยากร ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก

7.3 แบบวัดความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก

9. การวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล

9.1 วิเคราะห์ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

9.2 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80 / 80

9.3 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการเรียนการสอน โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนทดลองและหลังทดลอง โดยใช้สถิติ t – test

9.4 วิเคราะห์แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนผู้ปกครองนักเรียน วิทยากรที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้สถิติสันนิษฐาน หรือค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

10. สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์หลักสูตรของผู้เชี่ยวชาญซึ่งประเมินทั้ง 5 ด้าน คือ ด้าน จุดประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาของหลักสูตร ระยะเวลาเรียนของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอนของหลักสูตรและการวัดผลประเมินผลของหลักสูตร ปรากฏว่าหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง

การทอเสื่ออก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้นเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.117 ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก

2. ผลการวิเคราะห์แผนการเรียนรู้ กลุ่มงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทอเสื่ออก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.36/83.21 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

3. ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลเรื่อง การทอเสื่ออก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.53 แสดงว่านักเรียนมีความรู้และทักษะสูงขึ้น

4. ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทอเสื่ออก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

5. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่ออก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.173 ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

6. ผลวิเคราะห์ความพึงพอใจของวิทยากร (วิทยากร) ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แผนการเรียนรู้ เรื่อง การทอเสื่ออก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.365 ซึ่งมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

7. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง การทอเสื่ออก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.744 ซึ่งผู้ปกครองมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด แสดงว่าหลักสูตรแผนการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้นใช้เอง มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองอยู่ในระดับมากที่สุด

8. ผลจากการศึกษารูปแบบกระบวนการสร้างความร่วมมือระหว่างวิทยากรนักเรียนครูผู้ปกครองที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่าการให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมตั้งแต่การศึกษาบริบทของชุมชน การร่วมพัฒนาหลักสูตร การจัดแผนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ การทอเสื่ออก โดยให้วิทยากรมารวมในการจัดการเรียนการสอนไม่ว่าจะเป็นภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี โดยวิทยากรที่มารวมในการเรียนครั้งนี้มี 5 ท่านด้วยกัน โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ต่อวิทยากร 1 คน โดยสอนเฉพาะวันเสาร์ ตั้งแต่เวลา 08.30 – 12.30 น. ทุกวันเสาร์ เป็นเวลา 45 ชั่วโมง 12 สัปดาห์ เริ่มสอน

เสาร์ที่ 23 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2548 ถึงวันที่ 8 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2548 ปรากฏว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง การทอเสื่อกก โดยได้รับความร่วมมือจากชุมชนมาให้ความรู้ เป็นที่น่าพอใจอยู่ในระดับมาก

11. การอภิปรายผล

11.1 ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก โดยผู้เชี่ยวชาญก่อนที่จะนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ผลปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ย 4.117 ซึ่งสรุปได้ว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรท้องถิ่นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นได้นำเอาทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอน และเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ จริง ๆ ผู้เรียนสามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยเริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนในการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชน จำนวน 38 คน และสำรวจความต้องการของนักเรียน จำนวน 24 คน ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบริบทชุมชนเพื่อนำข้อมูลมาประกอบการพัฒนาหลักสูตรศึกษาเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ กระบวนการทอ และการผลิตจากกก โดยศึกษาจากวิทยากรท้องถิ่นและผู้ชำนาญการ ศึกษานิตเทศก์ที่มีความรู้มาประมวลเขียนเป็นหลักสูตรท้องถิ่นแล้วนำมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมไม่ว่าจะเป็นด้านภาษา เนื้อหา และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์ การวัดผล ประเมินผล แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์แล้วนำมาเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะจึงนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง โดยความร่วมมือกับวิทยากรบ้านเหล็ก มาช่วยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยวิทยากรใช้วิธีการสอนแบบบรรยายและสาธิตเกี่ยวกับขั้นตอนในการทอเสื่อกก ตั้งแต่การเลือกกก การแปรรูปกก การจักการตาก การข้อมสี และการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทอเสื่อกก การทอเสื่อกกแบบกึ่งนอนแบบกึ่งตั้ง และการทอเสื่อกกหลายหมากจับน้อย หลายหมากจับใหญ่ ขั้นตอนการปฏิบัติการทอ การไพรม จนกระทั่งทอเสร็จเป็นผืนตามที่ต้องการสำเร็จเป็นชิ้นงานที่ปรากฏให้เห็นตามที่น่าเสนอ (ภาคผนวก)

ผลการทดลองสามารถพัฒนาผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัยผลการประเมินหลักสูตรสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดแสดงว่าการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเหล็กกกกอกสามัคคี ตำบลเหนือ

อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โรงเรียนสามารถนำหลักสูตรที่บงกชไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและค่อท้องถิ่นได้อย่างน่าพอใจ จึงเป็นเหตุผลที่เชื่อมั่นได้ว่าหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคม เศรษฐกิจ และความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริงและผู้เรียนสามารถนำเอาความรู้ที่ได้เรียนไปใช้ประกอบ ปรยุคต์ ดัดแปลงลดทอน การทอเสื่ออกกได้อย่างประณีตและสวยงาม และสามารถนำเอาประสบการณ์ที่ได้เรียนไปประกอบอาชีพในครอบครัวได้ในเวลาว่างจากการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมงคล แก้วพระเนา (2545 : บทคัดย่อ) และของบุษธนา อุทโร (2545 : บทคัดย่อ) และของ นภาพร เศษบุรีมย์ (2547 : บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าหลักสูตรท้องถิ่นมีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับผู้เรียนอยู่ในระดับมาก

11.2 ผลการประเมินประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่ออกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.36/83.21 หมายความว่านักเรียนทุกคนมีคะแนนเฉลี่ยจากการวัดผลระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.36 และคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.21 แสดงว่าหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูง ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล โดยผู้วิจัยได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงๆ ตามกระบวนการที่คาดหวังไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสงกรานต์ จำปาบุรี (2544 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ กิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

11.3 แผนการเรียนรู้ เรื่องการทอเสื่ออกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.53 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น มีความก้าวหน้าและมีพัฒนาการทางการเรียน หลัง จากที่ได้รับการเรียนรู้ร้อยละ 53 เนื่องจากแผนการเรียนรู้มีกระบวนการเรียนรู้ที่เร้าความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชนัญญา สุขสุสติ (2546: 106) ที่พบว่าการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นการทอเสื่ออกก นักเรียนจะมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

11.4 ผลสัมฤทธิ์ เรื่อง การทอเสื่ออกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนได้ค่า t เท่ากับ 16.28 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 แสดงว่าแผนการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 83.21 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สงกรานต์ จำปาบุรี (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนที่เรียนจากแผนการเรียนรู้อัจฉริยะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ การที่แผนการเรียนรู้อัจฉริยะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเนื่องมาจาก

1. แผนการเรียนรู้อัจฉริยะที่สร้างขึ้นตามขั้นตอนและตามกระบวนการของกรมวิชาการ (2535 : 3 – 5) โดยศึกษาหลักสูตรและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการเรียนรู้อัจฉริยะและการพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไข จากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สุชาติ อุฒินุตร (2545: 3) ที่ว่าในการสร้างแผนการเรียนรู้อัจฉริยะจะต้องศึกษาอย่างละเอียดและทำความเข้าใจอย่างรอบคอบ ที่จะทำแผนการเรียนรู้อัจฉริยะและมีการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมตาม ขั้นตอนในแต่ละแผนโดยผู้เชี่ยวชาญ

2. แผนการเรียนรู้อัจฉริยะที่สร้างขึ้นมีรายละเอียดชัดเจนในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง ให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองและได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม มีความรับผิดชอบกับงานที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนได้เรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 133) ที่ว่า การเขียนแผนการเรียนรู้อัจฉริยะที่เน้นกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ และลงมือกระทำเอง คิดเอง แก้ปัญหาเอง โดยครูเป็นเพียงผู้คอยชี้แนะส่งเสริมและกระตุ้นให้กิจกรรมดำเนินตามความมุ่งหมาย เปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้ค้นหาคำตอบ เน้นทักษะ กระบวนการ มุ่งให้นักเรียนนำไปใช้จริง กิจกรรมส่งเสริมใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ท้องถิ่น

11.4 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่ออก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ย 4.173 ซึ่งสรุปได้ว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นร่วมกับชุมชนเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และนักเรียนได้ปฏิบัติลงมือทำเอง จึงทำให้หลักสูตรท้องถิ่นการทอเสื่ออกเป็นที่สนใจของนักเรียน นักเรียนสามารถนำเอาทรัพยากรในท้องถิ่นมาดัดแปลงหรือแปรรูป เพื่อให้เกิดประโยชน์และเป็นงานที่ส่งเสริมรายได้ให้ครอบครัวด้วย นอกจากนี้กิจกรรมการเรียนการสอนยังส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมวางแผน การทำงาน ทำงานเป็นกลุ่มนักเรียนได้ปฏิบัติตามความสามารถของตนเองส่งผลให้นักเรียนพึงพอใจในระดับมาก

11.5 ผลการประเมินความพึงพอใจของวิทยากร จำนวน 5 คน ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ย 4.365 ซึ่งสรุปได้ว่า วิทยากรมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะ หลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีส่วนร่วมกับชุมชนเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของหมู่บ้านเหล็ก ที่ชาวบ้านอนุรักษ์สืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งการทอเสื่อกกวิทยากรต้องการที่จะถ่ายทอดให้ นักเรียนที่เป็นเด็กรุ่นใหม่สืบสานต่อไปและลายที่ทอไม่ว่าจะเป็นลายหมากจับน้อย ลายหมากจับใหญ่ หรือลายคัน นักเรียนจะต้องศึกษาเข้าใจจึงจะได้ชิ้นงานออกมาอย่างประณีตและสวยงามเป็นที่พึงพอใจ จึงส่งผลให้วิทยากรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

11.6 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ย 4.744 ซึ่งสรุปได้ว่า ผู้ปกครองมีความสนใจและภาคภูมิใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและให้การสนับสนุนเป็นอย่างดีเพื่อส่งเสริมอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รู้จักทำงาน มีความรับผิดชอบ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สามารถช่วยผู้ปกครองทอเสื่อกกไว้ใช้และขายได้ จึงส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

12. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญและปฏิบัติอย่างจริงจังในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจและร่วมมือกับคณะกรรมการในโรงเรียน เพื่อหาแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นตนเอง

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนการนำหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปในโรงเรียนไปเผยแพร่ต่อชุมชนและสังคมตามความเหมาะสม

1.3 ครูผู้สอนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ควรเป็นผู้มีความสนใจเรื่องนี้ ศึกษาขั้นตอน วิธีดำเนินการให้เข้าใจอย่างชัดเจนและพัฒนาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพพื้นฐานของผู้เรียนก่อนจะนำหลักสูตรไปใช้ จึงจะดำเนินการสอนตามหลักสูตรนี้ได้

1.4 ครูผู้สอนควรวางแผนการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าเพื่อเตรียมความพร้อมโดยเฉพาะด้านวัสดุ อุปกรณ์ และวิทยากรท้องถิ่น

1.5 ครูผู้สอนต้องเอาใจใส่อย่างจริงจังในการที่จะนำหลักสูตรนี้ไปใช้ แนะนำ คอยดูแล กำกับให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างรอบคอบ

1.6 ครูผู้สอนควรได้รับการฝึกการทอเสื่อกตามขั้นตอนต่าง ๆ ให้เกิดความชำนาญและยังสามารถออกแบบลวดลายต่าง ๆ ได้ตามความต้องการจึงนำไปสอนตามแผนการเรียนรู้ เพื่อความต่อเนื่องในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.7 นักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรนี้จะต้องเป็นผู้มีความขยัน อดทน มีความรับผิดชอบ มีความประณีต มีความพยายามที่จะศึกษาอย่างมากจึงจะสามารถบรรลุถึงเป้าหมาย เพราะเป็นงานฝีมือจริง ๆ

1.8 ครูควรสอนให้นักเรียนฝึกการทอเสื่อกลายต่าง ๆ เช่น ลายหมากจับน้อย ลายหมากจับใหญ่ จนนักเรียนสามารถทำได้ด้วยตนเองได้

1.9 การวัดผลประเมินผลควรมีการวัดประเมินผลทั้งด้านความรู้และด้านการปฏิบัติด้วย

1.10 ครูผู้สอนต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน เสียสละ อุทิศตน เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดความต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้หลากหลายเหมาะสมกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นงานบ้าน งานประดิษฐ์ หรืองานช่าง

2.2 ควรมีการทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนในเรื่องที่เกี่ยวกับเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นหรือเรื่องอื่น ๆ

2.3 ผู้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นควรเป็นผู้มีความรู้ ศึกษา ค้นคว้าในเรื่องที่ทำวิจัยอย่างถ่องแท้ จึงจะทำให้การพัฒนาหลักสูตรนั้น ๆ มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพอย่างแท้จริง

2.4 ควรมีการค้นคว้าพัฒนารูปแบบและวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของหลักสูตรท้องถิ่นในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมและสร้างความสนใจของผู้เรียน โดยให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.5 ควรศึกษาค้นคว้าการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่นในเรื่องที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันของแต่ละท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

13. การเผยแพร่ผลงาน

1. ผลการจัดนิทรรศการแสดงผลงานวิจัยและผลงานของนักเรียน การจัดนิทรรศการแสดงผลงานนักเรียนเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ณ โรงเรียนบ้านเหล็กกกอกสามัคคี ตำบลเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ วันที่ 8 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2548 โดยได้เชิญผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน นายกองดีการบริหารส่วนตำบลเหนือ ประธานสภาตำบล คณะครูโรงเรียน และผู้มีเกียรติ จำนวน 100 คน ร่วมชมกิจกรรมการทอเสื่อกกของนักเรียนและแสดงผลงานจัดบอร์ดความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการทอเสื่อกก สาธิตการทอเสื่อกกแบบกึ่งนอน และแบบที่ตั้ง ทั้งลายหมากจับน้อย และลายหมากจับใหญ่ ลายคัน และตัวแทนนักเรียนได้มอบผลงานให้เป็นของที่ระลึกให้ผู้มีเกียรติมาในงานด้วย การจัดนิทรรศการครั้งนี้ได้รับคำชมจากผู้มีเกียรติอย่างภาคภูมิใจมากไม่ว่าจะด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผลงานที่ปรากฏเป็นรูปธรรม

2. ได้จัดนิทรรศการแสดงผลงานทางวิชาการ หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การทอเสื่อกก ที่โรงเรียนบ้านค้อนวิทยาคาร ตำบลเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในวันที่ 13 มกราคม 2549 ซึ่งการจัดนิทรรศการครั้งนี้ ผู้มีเกียรติมาเยี่ยมชมกิจกรรมจำนวนมากได้รับคำติชมอย่างภาคภูมิใจ

3. ได้จัดแสดงนิทรรศการและแสดงผลงานทางวิชาการหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การทอเสื่อกก ที่งานบุญคุณลานสุขขวัญข้าว ที่วัดเสวตนาราม บ้านค้อน ในวันที่ 7 มีนาคม 2549 มีผู้มีเกียรติจำนวนมาก มาเยี่ยมชมกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก โรงเรียนบ้านเหล็กกกอกสามัคคี จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยอาจารย์ประภาภรณ์ เทิดทำดี นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีการศึกษา 2548